

Sygn. akt III RC 145/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym

Przewodniczący: SSR Ewa Wiśniewska

Protokolant: sekr. sąd. Magdalena Drzyzga

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2019 r. w Nowym Sączu

na rozprawie sprawy

z powództwa M. F.

przeciwko S. F.

o alimenty

I. zasądza od pozwanego S. F. tytułem alimentów na rzecz powódki M. F. kwotę po 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) miesięcznie za okres od 1 marca 2018 r. do 31 stycznia 2019 r., a za okres od 1 lutego 2019 r. kwotę po 1.000 zł (jeden tysiąc złotych) miesięcznie, które będą płatne do 10-tego każdego kolejnego miesiąca do rąk powódki M. F. z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentów,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie znosi,

IV. nakazuje ściągnąć od pozwanego S. F. na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Rejonowego w Nowym Sączu) kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem opłaty, od której powódka była zwolniona z ustawy, oraz kwotę 6 zł (sześć złotych) za klauzulę wykonalności,

V. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

ZARZĄDZENIE

K.. 21 dni.

- odpis wyroku z kl. wykonalności przesłać pełnomocnikowi powódki.

Orzeczenie z dnia

wysłano

z klauzulą prawomocności / wykonalności

dnia

Sygnatura akt III RC 145/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 czerwca 2019 roku

M. F. w dniu (...) roku złożyła pozew o zasądzenie na jej rzecz alimentów w kwocie po 5 600 zł. miesięcznie od 1 marca 2018 r. i zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego. Podniosła, że po orzeczeniu rozvodu jej sytuacja uległa istotnemu pogorszeniu, albowiem strony nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, pozwany wyprowadził się, a od 1 października 2017 r. powódka samodzielnie pokrywa koszt swojego utrzymania i utrzymania domu. W związku z toczącym się postępowaniem o eksmisję z domu przy ul. (...) podpisała umowę rezerwacyjną mieszkania i od lipca 2018 r. ma w nim zamieszkać ponosząc koszty jego utrzymania. Oprócz wydatków na wyżywienie, kosmetyki, środki czystości, odzież, zakup paliwa do samochodu ponosi koszty wizyt lekarskich i zakupu leków, choruje na nadciśnienie, czerwieńcę, depresję, choroby układu moczowego, posiada II grupę inwalidzką na stałe. Wskazała, że miesięczny koszt zaspokojenia jej potrzeb oraz opłat związanych z utrzymaniem domu wynosi 5 600 zł.

Pozwany S. F. pismem z dnia 18 lipca 2018 r. wniósł o oddalenie powództwa i zwrot kosztów procesu. Podniósł, że w postępowaniu rozwodowym powódka nie wniosła o zasądzenie alimentów, pomimo że pozwany uznał powództwo w zakresie winy. Wskazał, że po orzeczeniu rozvodu możliwości zarobkowe stron są podobne, a obecnie nie są właścicielami domu, czy mieszkania, obydwój w zbliżonym czasie dokonali darowizn nieruchomości na rzecz swoich dorosłych dzieci. Porównywalna jest również sytuacja zdrowotna małżonków.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 25 października 2017 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w sprawie sygn. akt I C 202/17 orzekł rozwód małżeństwa powódki i pozwanego z winy pozwanego. Orzekł również o sposobie korzystania z mieszkania stron przy ul. (...) na czas zamieszkania w nim rozwiedzionych małżonków przydzielając do wyłącznego korzystania powódce pokój na piętrze i współkorzystania z łazienki na piętrze oraz z kuchni położonej na parterze. Dla stron był to drugi związek małżeński. Z poprzedniego związku strony miały dorosłe dzieci, powódka dwie córki, a pozwany czworo dzieci.

(dowód: akta SO w Nowym Sączu sygn. I C 202/17)

Powódka M. F. w czasie trwania związku małżeńskiego i orzekania rozvodu pracowała jako (...), zarabiała ok. 10 000 zł. miesięcznie. Cały swój majątek w postaci nieruchomości: udziały w domach przy ul. (...) w N. oraz mieszkania w K. i w N. darowała córkom. Przekazała córce A. Ś. klientów, których ubezpieczała. Drugiej córce J. darowała 80 000 zł.

Pozwany natomiast był prezesem firmy (...), zarabiał ok. 9000 zł. -10000 zł. Był właścicielem majątku, w tym nieruchomości o znacznej wartości, część tego majątku darował dzieciom (mieszkanie w K. synowi, dom przy ul. (...) w N. córce P. P.). Nadal jest współwłaścicielem działki o pow. 64 arów położonej na W.. Posiada udziały w (...) sp. z o.o. wartości 400 000 zł. W dniu 24 stycznia 2017 r. pozwany darował córce P. P. udziały (30%) jakie posiadał w Firmie (...). Pozwany i jego dzieci uzgodniły przed 2008 r., że Firmę (...) przejmie P. P..

W czasie trwania związku małżeńskiego strony żyły na wysokim poziomie. Małżonkowie wyjeżdżali na wczasy zagraniczne, kilka razy w roku do spa. Pozwany zatrudniał opiekunkę do opieki nad ojcem oraz do prowadzenia domu, ponadto wynajmowana była firma do pielęgnacji ogrodu i dodatkowo osoba do sprzątania. Powódka ubezpieczała firmę powoda oraz osoby tam pracujące, uzyskiwała z tego tytułu dochód ok. 15 000 do 17 000 zł. rocznie. Od 2017 roku pozwany zerwał współpracę z powódką w zakresie ubezpieczenia, uzasadniając decyzję znalezieniem korzystniejszych ofert i uwzględniając w tej kwestii stanowisko udziałowców. Na kosmetyczkę i kosmetyki powódka wydawała ok. 500 zł. miesięcznie. Na odzież i obuwie ponad 1000 zł. miesięcznie. Powódka ponosiła koszt utrzymania domu przy ul. (...). Za lata 2016 i 2017 Spółka (...) nie wypłaciła dywidendy. Z tytułu posiadania udziałów w spółce (...) pozwany nie osiąga żadnych dochodów.

Powód został prawomocnie skazany za przestępstwo znęcania się i uszkodzenia ciała powódki.

Powódka podjęła leczenie psychologiczne i psychiatryczne, korzystała i nadal korzysta z tego leczenia. Przyjmuje leki. Do października 2018 roku ponosiła koszt prywatnych wizyt psychologicznych (100 zł. co dwa, trzy tygodnie). Z dniem

(...)wyrejestrowała działalność, która nie przynosiła dochodów. Nie mogła pracować - jak twierdzi z uwagi na stan zdrowia. Ponadto straciła klientów związanych z firmą (...). Od 8 czerwca 2018 r. rozpoczęła leczenie psychiatryczne, również prywatne (koszt wizyty 100 zł.). Początkowo wizyty były co dwa tygodnie. Od 2019 r. korzysta z leczenia psychiatrycznego w ramach NFZ. Powódka była i nadal jest leczona nefrologicznie, posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, jest inwalidą II grupy. Ponosi wydatki na lekarstwa w kwocie ok. 150-200 zł. Od orzeczenia rozvodu ponosi koszt utrzymania domu przy ul (...): prąd 220, gaz 300 zł., woda ok. 30 zł. Nie płaci podatku. Pobiera rentę w kwocie 958,13 zł. oraz alimenty w kwocie 1 500 zł. W okresie od (...)r. odbyła w firmie swojej córki A. Ś. staż, za który otrzymywała stypendium w kwocie 997,40 zł. Użytkuje samochód m-ki N. zakupiony przez pozwanego za 93 tys zł., ponosi koszt jego utrzymania.

Powódka ponosi koszt swojego utrzymania i przeznacza: na wyżywienie ok. 700-800 zł., na środki czystości i higieniczne ok. 200 zł., na odzież, obuwie ok. 200 zł- wydawała w czasie małżeństwa ok. 1000zł., na lekarstwa ok. 200 zł. Za telefon płaci 150 zł., koszt utrzymania samochodu to ok. 400 zł (opłaty: 2000+100+500=2600:12=217zł + 200 zł. benzyna). Opłaty związane z utrzymaniem domu przy ul. (...) wynoszą ok. 550 zł.

Pozwany S. F. od stycznia 2019 r. jest na emeryturze. Pobiera świadczenie w kwocie 4 116,50 zł. Na swoje utrzymanie, tj. wyżywienie, środki czystości i higieniczne przeznacza 1000 zł. Wynajmuje i utrzymuje mieszkanie za kwotę 1700 zł. Pozwany przeszedł w 2009 r. operację kręgosłupa szyjnego, korzysta z odpłatnej, stałej, systematycznej rehabilitacji i wizyt lekarskich, na które przeznacza ok. 1 000 zł. miesięcznie. Korzysta z użyczonego samochodu, ponosząc koszt paliwa w kwocie 200-300 zł. miesięcznie.

(dowód: zeznania powódki M. F. k.453-454,466, czas nagrania 00:05:43-01:23:33, 03: (...) -03:17:51, zeznania pozwanego S. F. k. 454-456, czas nagrania 01:32:20-03:13:46, 03:26:15, zeznania świadków: M. W. k.554-555, czas nagrania 00:06:48 -00:21:41, E. C. k.55czas nagrania 00:22:02 -00:41:56, A. Ś. k. 556-557, czas nagrania 00:49:00-01:59:16, P. P. k.607-608, czas nagrania 00:02:00- 00:59:05, wydruk (...) k.11,315, rozliczenie dochodu k.12, wypisy z KW nr: (...), (...), (...), (...) k.13-159, Kw (...) k.223-224, (...) k.602-605, (...) k.160-178, sprawozdanie finansowe (...) k.179-218, akty notarialne k.219-222,404-408, umowa darowizny udziałów k.406-07, wyroki karne, akt oskarżenia, postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia, materiał fotograficzny k.225-228, 460,563-566, 567-569, pozew o eksmisję i wezwania do zapłaty k.229-230, 461-464, 466, faktury apteczne k.231-233,385-386, 486,546, renta powódki k.234, polisa ubezpieczeniowa k.235-236, rachunki powódki za prąd, gaz, media k.237-247,360-373,553, rach. za przegląd samochodu powódki k.248, umowa rezerwacyjna k.249-250, zestawienie ubezpieczeń(...)k.271-272, pity pozwanego k.273-290, 401-403, zestawienie dochodów pozwanego k.291, uchwały wspólników(...) k.292-296, dokumentacja medyczna dot. pozwanego k.297-299, decyzja (...) k.316, -317,387-388, zaświadczenie (...) k.389, zaświadczenie (...) k.390,547-548, dokumentacja medyczna powódki k.374-383,549-552, decyzja (...) dot. emerytury pozwanego k.397-398, świadectwa pracy pozwanego k.399-400, wypisy z rejestru gruntów k.408-409, zaświadczenie (...) sp. z o.o. k.410, umowa najmu lokalu k.411-415, rachunki pozwanego za media k.416-444, zaświadczenie o rehabilitacji pozwanego k.445, zaświadczenie przychodni rehabilitacyjnej k.446, sprawozdanie z czynności detektywistycznych k.469-473, oferty wynajmu mieszkania k.483-485, rach za benzynę k.487, wyrok eksmisyjny k.488, postanowienie SR w N. S. k.489, 499, umowa o staż powódki k.500-516, wniosek powódki o rehabilitację k.517-519, polisy k.520-521, cennik usług detektywistycznych k.512-525, pit powódki k.574-601,).

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych dokumentów, akt sprawy rozwodowej, zeznań świadków, którzy zeznawali w granicach swojej wiedzy oraz zeznań stron, które co do zasady ocenił jako wiarygodne.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powódki zmierzające m.in. do ustalania sytuacji finansowej firmy (...), albowiem pozwany darował udziały w tej spółce córce P. P., nie jest jej udziałowcem. Ponadto wynagrodzenie pozwanego przed przejściem na emeryturę było znane powódce, ustalone zostało w postępowaniu rozwodowym i potwierdzone zeznaniami stron w niniejszym postępowaniu. Ponadto oddalił Sąd wnioski dowodowe dotyczące ustalenia prowizji jaką pobierała powódka z tytułu ubezpieczenia firmy (...), albowiem wysokość składek ubezpieczeniowych przedstawiona została przez (...) i potwierdzona zeznaniami świadka P. P. i pozwanego. Ponadto pozwany przedstawił

swoją sytuację materialną i majątkową stosownymi dokumentami m.in. : zeznaniami podatkowymi, wypisami z rejestru gruntów, wypisami aktów notarialnych, zaświadczeniem Spółki (...), umową najmu lokalu, czy decyzją(...)

Oddalił Sąd również wnioski dowodowe pozwanego dotyczące przesłuchania świadków i odtworzenia zapisu płyty CD na okoliczność podejmowanego zatrudnienia przez powódkę, albowiem okoliczności powyższe wykazane zostały obiektywnymi dowodami w postaci przedłożonych przez powódkę dokumentów m.in. umowy o staż, czy też zeznaniami świadka A. Ś.. Nadto dowody powyższe korelują z raportem detektywistycznym.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie do kwoty po 1 500 zł. za okres do 31 stycznia 2019 r. , a od 1 lutego 2019 r. w kwotach po 1 000 zł miesięcznie.

Art. 60 § 2 kro stanowi, że jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec , że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Przesłanką, od której uzależnione jest powstanie obowiązku alimentacyjnego małżonka wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego , jest spowodowanie istotnego pogorszenia sytuacji materialnej małżonka niewinnego, nie mającego cech niedostatku. Małżonek niewinny takiego rozkładu pożycia może więc żądać alimentów od małżonka winnego , chociażby nie znajdował się w niedostatku. Przyjęte uregulowanie nie daje jednak prawa małżonkowi niewinnemu do równej stopy życiowej z małżonkiem zobowiązanym, lecz małżonek niewinny ma prawo do bardziej dostatniego poziomu życia aniżeli zaspokajanie usprawiedliwionych potrzeb.

Do przewidzianego w tym artykule obowiązku alimentacyjnego stosuje się odpowiednio art. 138 kro, który przewiduje możliwość zmiany zakresu obowiązku alimentacyjnego w razie zmiany okoliczności, od których zależy (art. 61 kro). Potrzeby uprawnionego jak i możliwości zobowiązanego ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. W razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany do alimentów mogą żądać zamiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. /vide Uchwała SN z dnia 16.12.1987 r. (M.P.z 1988 r. Nr 6,poz.60)/. W przypadku stron należy na tej podstawie rozpatrywać również zasadność zasądzenia alimentów od pozwanego, których powódka nie domagała się w wyroku rozwodowym, uznając wówczas , że będzie mogła utrzymać się samodzielnie.

Ponieważ sąd rozwodowy nie czynił ustaleń na okoliczność, czy nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji materialnej powódki w wyniku rozwodu oceny takiej musiał dokonać Sąd Rejonowy w Nowym Sączu w przedmiotowym postępowaniu. Biorąc pod uwagę materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu rozwodowym oraz poczynione w przedmiotowej sprawie ustalenia faktyczne uznać należy , że porównując sytuację materialną małżonka niewinnego - powódki M. F. - po rozwodzie z sytuacją w jakiej powódka by się znajdowała , gdyby małżeństwo funkcjonowało prawidłowo uznać należy, że rozwód pociągnął istotne pogorszenie jej sytuacji. Powódka co do zasady jest zatem uprawniona skutecznie żądać alimentowania jej przez byłego męża, skoro nie jest stroną, która zawiniła w rozpadzie związku małżeńskiego, a w wyniku rozpadu rodziny doszło do istotnego pogorszenia się jej sytuacji. Dlatego Sąd stanął na stanowisku, że pozwany powinien alimentacyjnie partycypować w utrzymaniu powódki.

Nadmienić należy, że dla oceny, czy rozwód istotnie pogorszył sytuację materialną małżonka niewinnego nie są istotne ewentualne zmiany , jakie nastąpiły w położeniu materialnym małżonka niewinnego w czasie pomiędzy faktycznym rozejściem się małżonków, a orzeczeniem rozwodu, natomiast istotne jest porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem , jakie istniałoby , gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie (vide orzeczenie SN z 7.01.1969, II CR 528/86, OSN CP 1969 nr 10 poz. 179, orzeczenie SN z 28.10.1980 r. III CRN 222/80, OSN CP 1981 nr 5 poz. 90, uchwała pełnego składu Izby

Cywilnej i Administracyjnej SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSN CP 1988 nr 4 poz42- pkt. XIII, B. Czech, K. Piasecki Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Warszawa 2009 komentarz do art. 60 teza 17).

Zakładając hipotetycznie, gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie, a rozwód nie byłby orzeczony obecnie uzyskiwaliby łącznie dochody: ok. 4000 zł. (emerytura) + 960 (renta) + 997 (staż) = ok. 6000 zł., a więc stosując zasadę równej stopy to na utrzymanie powódki przypadłaby kwota ok. 3 000 zł. Do tej kwoty byłyby pokryte potrzeby powódki gdyby rozwodu nie było. Więc obecnie powódka ma około 1000 zł. mniej (wliczając dochód z tytułu odbywania stażu) niż jakby rozwód nie był orzeczony. Ma też w ocenie Sądu realną możliwość dorobienia sobie tej kwoty ok. 1000 zł.

Powódka nie zawarła ponownego związku małżeńskiego.

Z treści art. 60§2 kro wynika, że rozwód musi pociągać za sobą istotne pogorszenie sytuacji uprawnionego, nie wspominając nic o możliwościach zobowiązanego. Wskazuje jedynie, że rozmiar świadczeń zobowiązanego musi być „odpowiedni” do usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego. Stosując art. 61 kro zasadnym jest uwzględnić przepis art. 135 §1 kro, zgodnie z którym zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. W ustalaniu obowiązku alimentacyjnego pomiędzy stronami nie obowiązuje zasada równej stopy życiowej. Powódka nie ma prawa żądać od powoda dzielenia się z nią na równi środkami finansowymi, które pozwany wypracował, lub zgromadził jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego. W wyroku z 28.10.1980 r. III CRN 222/80 Lex nr 2590 Sąd Najwyższy podkreślił, że zakres świadczenia alimentacyjnego wobec byłego małżonka „określa z jednej strony stopień pogorszenia się sytuacji materialnej małżonka niewinnego, a z drugiej strony zasady słuszności. Tylko bowiem zasady słuszności mogą w sposób prawidłowy wyważyć rozstrzygnięcie, jaki w konkretnej sprawie zakres przyczyniania się małżonka winnego może być uznany za „odpowiedni”. Z reguły będzie się on znajdował pomiędzy granicą, poniżej której leży niedostatek, a granicą, której przekroczenie byłoby zrównaniem stopy życiowej obojga rozwiedzionych małżonków. Jak bowiem przyjmuje się powszechnie w judykaturze i orzecznictwie obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego nie sięga - przynajmniej z reguły - tak daleko, aby miał on zapewnić byłemu małżonkowi równą stopę życiową, jednak nie jest przy tym ograniczony do zaspokajania tylko tych usprawiedliwionych potrzeb, o których mówi art. 60 kro w § 1 (powyższy pogląd zaakceptował m.in. SA w P. w wyroku z dn. 9.09.2009r. I ACa 565/09, lex nr 756661).

W ocenie Sądu całokształt okoliczności charakteryzujących położenie życiowe powódki M. F., jak i pozwanego S. F., z uwzględnieniem również stanu zdrowia stron, uzasadnia rozstrzygnięcie, że kwota zasądzonych alimentów odpowiada zarówno usprawiedliwionym potrzebom powódki jak i pozostaje w granicach możliwości majątkowych pozwanego. Sąd różnicował ten obowiązek za okres gdy powódka leczyła się prywatnie i nie podejmowała dodatkowego zatrudnienia oraz za okres, gdy podjęła już leczenie na NFZ oraz odbywała staż, uzyskując stypendium, uznając że ma możliwość uzyskania dodatkowego dochodu przynajmniej w kwocie ok. 1000 zł.

Sąd zauważa, że pozwany nadal jest osobą majątną, posiada udziały w spółce (...), jest współwłaścicielem nieruchomości, pobiera świadczenie emerytalne. Powódka natomiast oprócz renty pobierała w ostatnim okresie stypendium z tytułu stażu i w ocenie Sądu może podjąć zatrudnienie, czy to dorywcze, na umowę zlecenia lub nawet na umowę o pracę, chociażby na część etatu, w branży, w której jest fachowcem i ma wieloletnie doświadczenie zawodowe, w której de facto nadal pracowała będąc na stażu u córki, a z której to działalności czerpała znaczne dochody - 10 000 zł, co sama przyznała.

Na zasadzie art. 100 kpc Sąd koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie zniósł i zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania, tj. opłaty, od której powódka była zwolniona z mocy ustawy.

ZARZĄDZENIE

Odpis uzasadnienia doręczyć pełnomocnikom stron